

Herberg Sint Anthone

Dit gebouw op de hoek van het Drongenplein en de Vierhekkensstraat (vroeger Bredestraat), tegenover de kerk, duikt in de oude registers voor het eerst op in 1575, zijnde een hofstede, *belast aen den heere van Dronghene* (Rijksarchief Gent, Drongen 662, p. 28). Tien jaar later wordt het dorp *gheravagiert* en in 1604 baatte Kerstiaen Wieme zijn nog *gheruweneerde* hofstede, groot 97 roeden, uit. In 1616 wordt dit huis voor de eerste maal verkocht (R.A.G. fonds Drongen, register 277, blad 349v, 350r en 350v).

Dat de vierschaar of schepenbank in dit gebouw zetelde in 1653 en dat het in de geschiedenis van Drongen een belangrijke rol speelde, blijkt onder meer uit het volgende. In de brouwerij gelegen nabij de Leie, pleegde Marten Vleerincx op 26 november 1653 een diefstal. Dit feit, samen met het proces en het vonnis heeft de griffier in geuren en kleuren beschreven en *"de crimineele vierschaere hadde ghebannen metgaeders de voorns sententie gheexecuteert an 't pellenjn staende op de plaetse ande vierschaere. ende Bailliu, Burchtmeestere ende Schepenen gheseten waeren in den huijse ende Taverne, toebehoorende den ampmann, jeghenwoordelijck bewoont bij franciscus vanden bochaute, daer dat vuijt steect Ste Anthone in de Camere west de Bruijstraete."* (R.A.G. fonds Drongen, reg. 284, blad 259v, 260r en 260v).

Dat schulden ook vroeger niet altijd stipt en tijdig werden betaald, blijkt uit de *"staende clachte ghedaen over St. Anthone, toegehoort hebbende wijlen Mr. Jan Babt de Scheppere in zijnen leve At inden Raede van Vlaenderen, desen 21 maerte 1668* (R.A.G. fonds Drongen, reg. 286, blad 216r en 216v).

Op 23 oktober 1710 hadden drie gewapende mannen groot kabaal verwekt en de *extorsien* waarvan Pieter De Deckere, de toenmalige waard uit de herberg Sint Anthone het slachtoffer werd, zijn uitvoerig beschreven (R.A.G. Oudburg nr 1926 - 5 bladen). Uit de notariële akte van 30 maart blijkt dat Thomas Herry, alsdan eigenaar geld ontleende en zijn erf verhypothekeerde aan de geldschietter (R.A.G. fonds Drongen, bundel 330 - 7 bladen).

De waardin van Sint Anthone, Livine Barquilliau, overleed in haar huis op 22 mei 1731. Van haar bezit en om de rechten van de kinderen te vrijwaren, werd *Staet van goed* opgemaakt (R.A.G. fonds Drongen, reg. 201, blad 216r en 217v).

Een eigenaardige gebeurtenis speelde zich af in Sint Anthone in 1783: *"Met permissie van den heere ampmann heeft Gerardus Bultet zich geduerende den tijdt van vijf weken opgehouden benevens zijne vrouw ende kinderen in d'herberghe St. Anthone ende heeft aldaer verbeelt het soo genaemt marionette Spel Sonder dat wij hebben ondervonden ofte verstaen dat hij het soude hebben gedaen ofte verbeelt tgonne tegenstnjdig soude sijn aen de goede police ofte de statuten van het landt in tegendeel hebben wij gehoord dat sij hun hebben gedraegen als lieden van eere* (R.A.G. fonds Drongen, bundel 630).

Legers van allerlei pluimage: Fransen, Hannoveraars, Nederlanders, Spanjaarden, Oostenrijkers, streken bij de vleet over onze gouwen neer, een onderdak opeisend bij dorpelingen en landslieden. Ter illustratie een uit de velen: *"Betaelt aen Joannes hoeck, herbergier in d'herberge St. Anthone, de Somme van L. 1.4.0. over een maent logement vuur ende licht aen twee Dragonders in den dienst van Sijn Maj. den Keijser ende Koning*

volgens d'ordonnantie aen den rendant verleent den 3en meije 1785". (R.A.G. Oudburg 1390).

Naast de staten van goed, bewaarde de griffier in de vierschaar: de wettelijke passeringen, verpachtingen, land- en gaderingboeken, parochierekeningen, processen en dergelijke meer. Sint Anthone was voor allerlei zaken het trefpunt.

Het stevig gebouw, dat aldus eeuwen heeft getrotseerd, heeft over heel de gevel zowel op het Drongenplein als in de Vierhekkenstraat, een plint van Balegemse herbruikte zandsteen. De plafonds boven het gelijkvloers bestaan uit plankenvloer op zware moerbalken en kinderbalkjes in eikenhout. In de woonkamer staat een brede Vlaamse schouw in Balegemse steen met in de eiken draagbalk de sporen van gloeiende poken. Balegemse steen is ook rond de vensters van de voorgevel aangebracht. In deze vensters zijn de kruismonelen verdwenen, de aanzetten ervan zijn nog te vinden in twee ramen. Het onderste gedeelte werd afgesloten met een klapluik waarvan men in de omlijsting nog de inkeping ziet, alsmede de afgebroken luikankers. Het formaat van de oorspronkelijke rode baksteen is 5/11,5/24.

Bij de gedeeltelijke instorting in 1976 werd de topgevel afgebroken tot het zolderpeil. In oktober 1976 werd een voorlopige dakbedekking aangebracht ter bescherming van het gebouw.

Het gebouw, als beschermd monument geklasseerd op 13-06-1975, werd gerestaureerd in 1978 naar de plannen van architect Piet Cassiman door de aannemer F. Vande Capelle, beiden uit Drongen. De bestaande materialen zijn, zo mogelijk, herbruikt en alle bestaande tekens zijn behouden gebleven, o.a. de grote open haard in de woonkamer. De oude scheidingsmuur zijde Vierhekkenstraat bestond uit drie naast elkaar opgetrokken 1/2 steensmuren en werd om zijn labiele toestand volledig herbouwd. De lucarnes werden vervangen en op vraag van de familie Goemé werd een autobergplaats aangebouwd in de Vierhekkenstraat. Een nieuwe muur sluit het complex af langs de Vierhekkenstraat.

Sindsdien is de oude herberg ingericht als winkel voor geschenken en bloemen. In 1997 werd het goed verkocht door de eigenaar Lucien Goemé aan Nicole Van den Berghe die er de winkel verder uitbaat.

Goemé Cyriel en aangevuld door **Cassiman Piet** ere-ondervoorzitter 1997